

RAPPORT

Natuurtoets Waterharmonica De Rietputten

Toets aan de Wet natuurbescherming

Klant: Hoogheemraadschap van Delfland

Referentie: T&PBF9628R001.F10

Versie: 1.0/Finale versie

Datum: 18 juli 2018

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Postbus 8520
3009 AM Rotterdam
Netherlands
Transport & Planning
Trade register number: 56515154

+31 88 348 90 00 **T**
+31 10 209 44 26 **F**
info@rhdhv.com **E**
royalhaskoningdhv.com **W**

Titel document: Natuurtoets Waterharmonica De Rietputten

Ondertitel: Natuurtoets Waterharmonica Vlaardingen
Referentie: T&PBF9628R001.F10
Versie: 1.0/Finale versie
Datum: 18 juli 2018
Projectnaam: ITA Waterharmonica Vlaardingen
Projectnummer: BF9628-101-101
Auteur(s): J.A.A. de Rooij, T. van Vreeswijk, S. Holwerda

Opgesteld door: J.A.A. de Rooij

Gecontroleerd door: J.P. Groenendijk

Datum/Initialen: 8 juni 2018

Goedgekeurd door: S. Holwerda

Datum/Initialen: 31 juli 2018

Classificatie

Projectgerelateerd

Disclaimer

No part of these specifications/printed matter may be reproduced and/or published by print, photocopy, microfilm or by any other means, without the prior written permission of HaskoningDHV Nederland B.V.; nor may they be used, without such permission, for any purposes other than that for which they were produced. HaskoningDHV Nederland B.V. accepts no responsibility or liability for these specifications/printed matter to any party other than the persons by whom it was commissioned and as concluded under that Appointment. The integrated QHSE management system of HaskoningDHV Nederland B.V. has been certified in accordance with ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 and OHSAS 18001:2007.

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel van dit rapport & afbakening	1
1.3	Leeswijzer	1
2	Juridisch en beleidskader	3
2.1	Inleiding Wet natuurbescherming	3
2.2	Gebiedsbescherming	3
2.2.1	Natura 2000	3
2.2.2	Natuurnetwerk Nederland	5
2.3	Soortbescherming	6
2.3.1	Beschermingsregimes	6
2.3.2	Verbodsbepalingen	6
2.3.3	Ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden	7
2.4	Bevoegd gezag	8
3	Beschrijving planlocatie en planvoornemen	9
3.1	Planlocatie	9
3.2	Voorgenomen ingreep	11
4	Soortbescherming	12
4.1	Werkwijze beschermde soorten	12
4.2	Aanwezige beschermde soorten	13
4.2.1	Vaatplanten	13
4.2.2	Grondgebonden zoogdieren	14
4.2.3	Vleermuizen	14
4.2.4	Amfibieën	15
4.2.5	Reptielen	15
4.2.6	Vissen	16
4.2.7	Broedvogels	16
4.2.8	Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden	17
4.3	Samenvatting mogelijk aanwezige beschermde soorten	18
5	Gebiedsbescherming	19
5.1	Natura 2000-gebieden	19
5.2	Natuurnetwerk Nederland (NNN)	19
6	Effectanalyse en mitigerende maatregelen	21
6.1	Effectanalyse beschermde soorten	21
6.1.1	Wilde kievitsbloem	21

6.1.2	Boommarter	22
6.1.3	Vleermuizen	23
6.1.4	Broedvogels	24
6.1.5	Samenvatting kwetsbare periodes	26
6.2	Effectbeschrijving op beschermde gebieden	27
6.2.1	Natura 2000	27
6.2.2	Natuurnetwerk Nederland	27
7	Houtopstanden	29
8	Eindconclusies en aanbevelingen	30
8.1	Beschermde soorten	30
8.2	Natura 2000	30
8.3	NNN	31
8.4	Houtopstanden	31
9	Geraadpleegde bronnen & literatuur	32
	Bijlagen	33

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het Hoogheemraadschap van Delfland is voornemens een watersysteem te realiseren nabij Afvalwaterzuiveringsinstallatie (AWZI) De Groote Lucht in Vlaardingen, met de naam Waterharmonica De Rietputten. Dit systeem – hierna waterharmonica genoemd – werkt straks op basis van inbreng en doorvoer van het gezuiverde effluent van de nabijgelegen AWZI in het oppervlaktewater van natuurgebied de Rietputten. Het effluent moet dan zijn weg door het watersysteem vinden om uiteindelijk de Krabbepas te doorstromen met biologisch vitaal water, ter bestrijding van blauwalg.

Omdat een deel van de bestaande (natuur)gebieden anders ingericht zal worden als gevolg van de uit te voeren maatregelen, is er een grote kans op negatieve effecten op beschermde soorten en gebieden. Daarom is voorliggende natuurtoets uitgevoerd.

1.2 Doel van dit rapport & afbakening

Dit rapport geeft inzicht in de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden in de invloedssfeer van de voorgenomen ontwikkeling. Hiermee kan worden beoordeeld of het overtreden van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) aan de orde is ten aanzien van beschermde soorten.

Vanuit de kaders van de Wnb (hoofdstuk gebiedsbescherming) wordt een voortoets uitgevoerd. Deze brengt in kaart of (significant) negatieve effecten ten aanzien van de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden met zekerheid kunnen worden uitgesloten. Daarnaast is aandacht voor het onderdeel Houtopstanden van de Wnb, aangezien de kap van meerdere hectares bos voorzien is.

Tot slot wordt ook beoordeeld of kenmerkende waarden van het Natuurnetwerk Nederland (het NNN), worden aangetast door de ontwikkeling.

In deze rapportage staat aangegeven of vervolgonderzoek nodig is en welke mitigerende en/of compenserende maatregelen genomen moeten worden. Dit is ook relevant in het proces voor de aanvraag van een Omgevingsvergunning.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een beknopt overzicht van het wettelijk kader. Hoofdstuk 3 geeft de aard van het plan en de ligging van de planlocatie weer. De werkwijze wordt besproken in hoofdstuk 4. De resultaten van het veldbezoek zijn eveneens opgenomen in hoofdstuk 4. Hoofdstuk 5 gaat in op beschermde gebieden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. De effecten van de ingreep worden beschreven in hoofdstuk 6, inclusief benodigde aanvullende maatregelen en onderzoeken. Hoofdstuk 7 geeft tenslotte een algemene eindconclusie en gaat in op de noodzaak voor een melding, ontheffing of vergunning, aanvullende maatregelen en eventueel vervolgonderzoek naar aanwezigheid van en gebruik door beschermde soorten.

2 Juridisch en beleidskader

2.1 Inleiding Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en vervangt sindsdien de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet bevat regels voor de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten en de belangrijkste natuurgebieden in Nederland. Daarnaast bevat de wet onder meer bepalingen over de jacht en over houtopstanden.

Naast de bescherming van natuur en biodiversiteit voorziet de Wet natuurbescherming in de decentralisatie van taken en bevoegdheden en de vereenvoudiging van regelgeving. De Europese regelgeving, met name de Vogel- en Habitatrichtlijn, vormt het kader en het uitgangspunt van deze wet. Het instrumentarium van de Wet natuurbescherming sluit aan op het huidige omgevingsrecht en de toekomstige Omgevingswet.

De uitwerking van de wet is vastgelegd in de regeling en het besluit natuurbescherming¹. De provincie Zuid-Holland, waar dit project plaatsvindt, heeft reeds een verordening hiertoe vastgesteld².

De Wet natuurbescherming kent naast de algemene zorgplicht (artikel 1.11) nog drie hoofdstukken die van belang zijn voor ruimtelijke ingrepen. Dit betreft hoofdstuk 2 (Natura 2000-gebieden), hoofdstuk 3 (Soorten) en hoofdstuk 4 (Houtopstanden). Deze hoofdstukken zijn allen relevant en worden derhalve nader toegelicht.

2.2 Gebiedsbescherming

In het kader van gebiedsbescherming voorziet het Rijk in een Nationale Natuurvisie, waarin kaders en ambities op nationaal niveau zijn geschetst. Genoemde kaders en ambities worden door de afzonderlijke provincies doorvertaald naar een Provinciale Natuurvisie. Deze heeft als doel om de landelijke staat van instandhouding van gebieden en soorten te realiseren, instandhouding van het Natuurnetwerk Nederland op eigen grondgebied te waarborgen en (als een provincie dat wil) beleid vast te leggen ten aanzien van bijzondere provinciale natuurgebieden. Tot slot dienen landschap en cultuurhistorie ook een integraal onderdeel van de Provinciale Natuurvisie te zijn.

Bescherming van gebieden verloopt over twee sporen, namelijk via de Wet natuurbescherming voor Natura 2000-gebieden en via een planologisch beschermingsregime voor het Natuurnetwerk Nederland, de voormalige EHS (hierna: NNN). Hieronder worden beiden beknopt toegelicht.

2.2.1 Natura 2000

Hoofdstuk 2 van de Wnb richt zich op de gebieden die zijn aangewezen op basis van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Met deze Europese richtlijnen worden habitats en soorten van Europees belang beschermd. Deze gebieden staan bekend als Natura 2000-gebieden. Naast beschermde Natura 2000-gebieden was er

¹ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2016-6933.html>

² http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Zuid-Holland/436034/436034_1.html, 9 november 2016, provincie Zuid-Holland.

vroeger ook sprake van Beschermd Natuurmonumenten. Deze zijn niet meer als zodanig beschermd en zijn, indien zij niet zijn opgenomen in een Natura 2000-gebied, al dan niet onder het NNN geschaard en als zodanig planologisch beschermd.

Om schade aan de natuurwaarden waarvoor Natura 2000-gebieden zijn aangewezen (of momenteel nog zijn aangemeld), te voorkomen, bepaalt de Wnb dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van habitats kunnen verslechteren of die een verstrend effect kunnen hebben op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden niet mogen plaatsvinden zonder vergunning (conform artikelen 2.7, 2.8 en 2.9 van de Wnb). In Aanwijzingsbesluiten wordt de bescherming van de Natura 2000-gebieden juridisch vastgelegd. Centraal in de Aanwijzingsbesluiten staan de instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van leefgebieden, natuurlijke habitats en populaties van in het wild levende plant- en diersoorten, waarvoor het betreffende gebied is aangewezen.

De instandhoudingsdoelstellingen ofwel Natura 2000-doelen, geven een concretisering van de hoofddoelstelling van het Natura 2000-netwerk voor Nederland. Instandhoudingsdoelstellingen zijn gericht op het in gunstige staat van instandhouding brengen of houden van habitattypen en soorten. In de Natura 2000-beheerplannen wordt aangegeven hoe de beheerders deze doelen willen realiseren.

Het aanwijzingsbesluit definieert naast de instandhoudingsdoelstellingen de precieze omvang en begrenzing van het aangewezen gebied. Provincies en Rijksoverheid zijn verantwoordelijk voor de realisatie van maatregelen om de instandhoudingsdoelstellingen te bereiken. Aanwijzingsbesluiten hebben een onbepaalde looptijd en worden vastgesteld door de Minister.

Let wel, niet alleen activiteiten binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied kunnen invloed hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de waarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt 'externe werking' genoemd. Externe werking treedt op wanneer er, ongeacht de locatie, een effectgebied ontstaat als gevolg van het optreden van ruimtelijke overlap tussen een invloedgebied van een instandhoudingsdoelstelling en een invloedgebied van een activiteit die plaatsvindt buiten een Natura 2000-gebied en waarvoor de instandhoudingsdoelstelling gevoelig is. Voor de vergunningverlening betekent dat ook voor activiteiten buiten het gebied getoetst dienen te worden in het kader van de Wnb.

Programma aanpak stikstof

Per 1 juli 2015 is de Nbwet 1998 aangepast waarbij de Programma aanpak stikstof (hierna: PAS) in werking is getreden. De PAS is per 1 januari 2017 in de Wnb opgenomen. De PAS heeft onder andere als doel de vergunningverlening voor initiatieven die stikstofdepositie veroorzaken vlot te trekken.

In de PAS zijn 118 Natura 2000-gebieden opgenomen waarvan de habitattypen en/of leefgebieden van soorten stikstofgevoelig zijn. In de overige Natura 2000-gebieden is op dit moment geen sprake van een stikstofgerelateerd probleem.

Per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied is een herstelstrategie en passende beoordeling opgesteld waarmee onderbouwd is in hoeverre ontwikkelruimte voor stikstof beschikbaar is. De ontwikkelruimte is verdeeld over vier componenten:

- a) Autonome groei: stikstofruimte verbonden aan algemene autonome ontwikkeling voor wonen en verkeer (zonder vergunning);

- b) Stikstofruimte voor prioritaire projecten van nationaal belang: voorbeelden zijn MIRT projecten waaronder PHS Alkmaar-Amsterdam, defensie, luchthavenbesluiten et cetera. De grenswaarde is 1,00 mol N/ha/j³. (onder de grenswaarde volstaat melding; boven de grenswaarde vergunningplicht).
- c) Stikstofruimte voor projecten onder de grenswaarde⁴ waarvoor een melding volstaat:
 - grenswaarde 1,00 mol N/ha/j;
 - bij benutting van 95% wordt grenswaarde van 1,00 mol N/ha/j verlaagd⁵ naar 0,05 mol N/ha/j en is hetgeen onder d) van toepassing;
 - bij een bijdrage onder de 0,05 mol N/ha/j is geen melding nodig;
- d) Vrije ontwikkelruimte voor projecten > 1 mol N/ha/j (vergunningplicht); hiervoor is de ruimte beperkt, de verdeling van de ruimte is afhankelijk van provinciale regels maar in principe geldt: wie het eerst komt wie het eerst maalt.

De PAS geldt voor een periode van 6 jaar (2015-2021). Hierbij wordt de beschikbare depositieruimte doorgaans in twee tijdvakken van elk 3 jaar uitgegeven. De provincie en ministerie van EZ & Klimaat hebben als bevoegd gezag de mogelijkheid om de verdeling over de 6 jaren anders in te vullen.

2.2.2 Natuurnetwerk Nederland

Natuurgebieden worden planologisch beschermd via de provinciale Verordening Ruimte als Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische hoofdstructuur). In de provincie Zuid-Holland wordt eveneens gesproken over het Natuurnetwerk Nederland. Dit betreft een netwerk van natuurgebieden en verbindingszones waar planten en dieren duurzaam kunnen verblijven en/of zich kunnen verplaatsen. Voor een groot deel heeft het NNN overlap met de Natura 2000-gebieden. Echter de wezenlijke kenmerken en waarden voor het NNN breder dan de specifieke instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied. Het NNN is op provinciaal niveau vastgesteld in de Structuurvisie Ruimtelijke Ontwikkeling met verdere uitwerking in de Verordening Ruimte en Natuurbeheerplannen⁶. De wezenlijke kenmerken en waarden zijn vastgelegd in de ambitiekaarten behorend tot het definitief Natuurbeheerplan van de provincie Zuid Holland 2018⁷.

Beschermingsregime Natuurnetwerk Nederland in de provincie Zuid-Holland op hoofdlijnen

Conform het NNN-toetsingskader (voorheen EHS-toetsingskader) dienen ingrepen die binnen en buiten het NNN plaatsvinden getoetst te worden op effecten. Externe werking maakt geen deel uit van het toetsingskader. Wijzigingen binnen het NNN zijn wel toetsingsplichtig.

Voor ingrepen binnen de NNN die schade toebrengen aan of anderszins negatieve effecten hebben op de waarden van een NNN-gebied geldt het zogenaamde “nee, tenzij regime”. Dit betekent dat ingrepen die significant de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN aantasten niet zijn toegestaan, tenzij:

- er sprake is van een groot openbaar belang;

³ Zie Besluit grenswaarden programmatische aanpak stikstof artikel 2 lid 3 en de daarin opgenomen verwijzing naar artikel 19kn Nbw 1998.

⁴ Zie Besluit grenswaarden programmatische aanpak stikstof artikel 2 lid 3 en de daarin opgenomen verwijzing naar artikel 19kn Nbw 1998.

⁵ De verlaging geldt alleen voor projecten binnen dit segment en niet voor prioritaire projecten.

⁶ Natuurbeheerplannen worden jaarlijks geactualiseerd door Provinciale Staten.

⁷ PZH-2017-609962503; vastgesteld door GS op 29 augustus 2017, Den Haag.

- er geen reële andere mogelijkheden zijn en;
- de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende effecten worden gecompenseerd of;
- een activiteit of een combinatie van activiteiten die mede tot doel heeft de kwaliteit of kwantiteit van de Ecologische Hoofdstructuur of de Ecologische Verbindingszone per saldo te verbeteren.

2.3 Soortbescherming

2.3.1 Beschermingsregimes

Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming richt zich op de soortbescherming. De Wet natuurbescherming kent drie algemene beschermingsregimes waarin de voorschriften van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en twee verdragen (Bern en Bonn) zijn geïmplementeerd en waarin aanvullende voorschriften zijn gesteld voor de dier- en plantensoorten die niet onder die specifieke voorschriften vallen, maar wel bescherming nodig hebben. Het gaat om de volgende beschermingsregimes:

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1)

Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn).

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (paragraaf 3.2)

Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, Bijlage I of II bij het Verdrag van Bern en Bijlage II bij het Verdrag van Bonn.

Beschermingsregime andere soorten (paragraaf 3.3)

Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage A en B van de Wet natuurbescherming. Het gaat hier om de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

2.3.2 Verbodsbepalingen

Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De verbodsbepalingen in de paragrafen 3.1 en 3.2 zijn een-op-een overgenomen uit de genoemde richtlijnen en verdragen en zijn uitsluitend van toepassing op de in deze richtlijnen en verdragen genoemde soorten. De bepalingen in paragraaf 3.3 zien op de 'nationale' andere soorten die zijn genoemd in de bijlagen A en B bij de Wnb. Hiervoor geldt een kleiner aantal verbodsbepalingen.

Tabel 2-1 Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2	Beschermingsregime andere soorten § 3.3
Art. 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art. 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art. 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art. 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art. 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art. 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art. 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art. 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art. 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art. 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.	Art. 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

2.3.3 Ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden

Artikelen 3.3, 3.8 en 3.11 bevatten de ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden van de genoemde verboden. Voor soorten van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen vrijstelling worden verleend op basis van de in deze richtlijnen genoemde belangen (bijvoorbeeld openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna). Onder de Wet natuurbescherming geldt voor deze soorten een ontheffingsplicht, behalve als het bevoegd gezag, de provincie of het ministerie van LNV, door middel van een zogenoemde vrijstelling anders besluit. De bevoegdheid voor het verlenen van een ontheffing of vrijstelling is overgeheveld naar de provincie⁸.

Voor de 'andere soorten' van artikel 3.10 kunnen provincies en het ministerie van LNV een algemene vrijstelling van de vergunningplicht vaststellen middels een verordening. De provincie Zuid-Holland heeft de provinciale verordening en vrijstelling vastgesteld. Voor ruimtelijke ingrepen geldt hierdoor een vrijstelling van de ontheffingsplicht voor een aantal meer algemeen voorkomende soorten zoogdieren en amfibieën.

Zorgplicht soortenbescherming

Voor alle planten en dieren (dus ook voor soorten, die niet zijn opgenomen in de Wnb) geldt de algemene zorgplicht conform Wnb art. 1.11. Deze plicht houdt in dat een ieder 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving. Veelal komt de zorgplicht erop neer

⁸ Met uitzondering van een aantal in art 1.3 van de Wet natuurbescherming genoemde projecten (van nationaal belang)

dat tijdens werkzaamheden negatieve effecten op planten en dieren zoveel mogelijk moet worden voorkomen en dat bij de inrichting aandacht moet worden besteed aan de realisatie van geschikt habitat voor plant en dier.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen effecten mogen optreden, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat de verstoring en eventueel lijden zo beperkt mogelijk is.

Opzettelijkheid

In de Wet natuurbescherming is voor veel verbodsbepalingen de term opzettelijk van toepassing. Niet-opzettelijke handelingen waarbij verbodsbepalingen overtreden worden zijn niet verboden. Daarbij is van belang dat het Europese Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen⁹: "Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant...".

Wezenlijke invloed

Met de term 'wezenlijke invloed' wordt bedoeld op een wezenlijk negatieve invloed op een soort of populatie. Om te bepalen of er sprake is van een wezenlijk (negatieve) invloed dienen de effecten van de activiteiten of werkzaamheden op de populatie te worden onderzocht. Of hiervan sprake is hangt af van de lokale, regionale, landelijke en Europese stand van de soort. Op welk van deze niveaus de effecten op een soort moeten worden onderzocht, hangt af van de soort (zie voorbeelden). Er is geen sprake van een wezenlijke invloed wanneer de populatie de mogelijke negatieve effecten van de activiteiten of werkzaamheden zélf op een zodanige wijze (bijvoorbeeld doordat er voldoende uitwijkmogelijkheden zijn naar een volwaardig leefgebied elders) teniet kan doen dat er geen invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de soort. In alle gevallen geldt proportionaliteit. Effecten op een zeer zeldzame soort zullen op een lager niveau moeten worden gezien dan een zeer algemene soort. Bij soorten die zich niet over grote afstanden kunnen verplaatsen, zoals amfibieën, reptielen, planten en veel soorten insecten, is eerder sprake van een wezenlijk negatieve invloed dan bij soorten die zich over grotere afstanden kunnen verplaatsen. Verder is van belang of het effect van tijdelijke of permanente aard is. Van tijdelijke effecten kan een populatie van een soort zich over het algemeen gemakkelijker herstellen dan wanneer het om een aanhoudend negatief effect gaat.

2.4 Bevoegd gezag

De provincies zijn in de meeste gevallen het bevoegde gezag voor het al dan niet verlenen van vergunningen en ontheffingen in het kader van de Wet natuurbescherming. Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het rijk in de vorm van de minister van Economische Zaken bevoegd gezag. Dit betreffen handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen Tracéwet, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, winning van delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij, activiteiten Koninklijk Huis, etc. Dat is hier niet aan de orde. Daarom is de provincie Zuid-Holland het bevoegde gezag voor het onderhavige project.

⁹ EHvJ zaak C-103/00 en zaak C -221/04

3 Beschrijving planlocatie en planvoornemen

3.1 Planlocatie

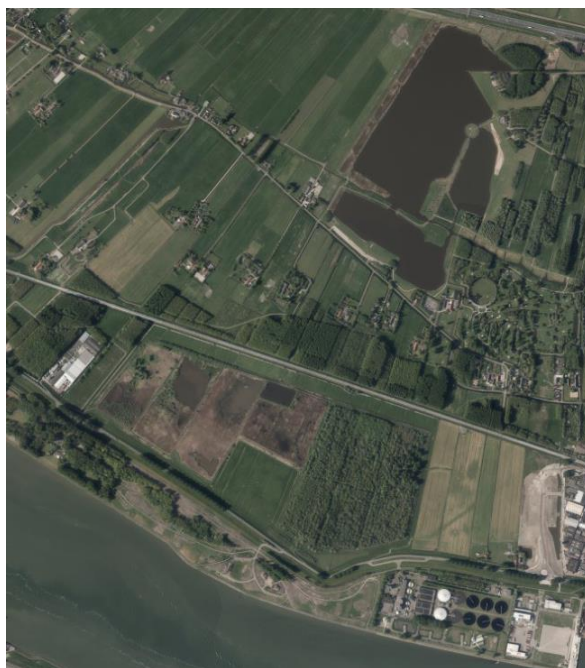
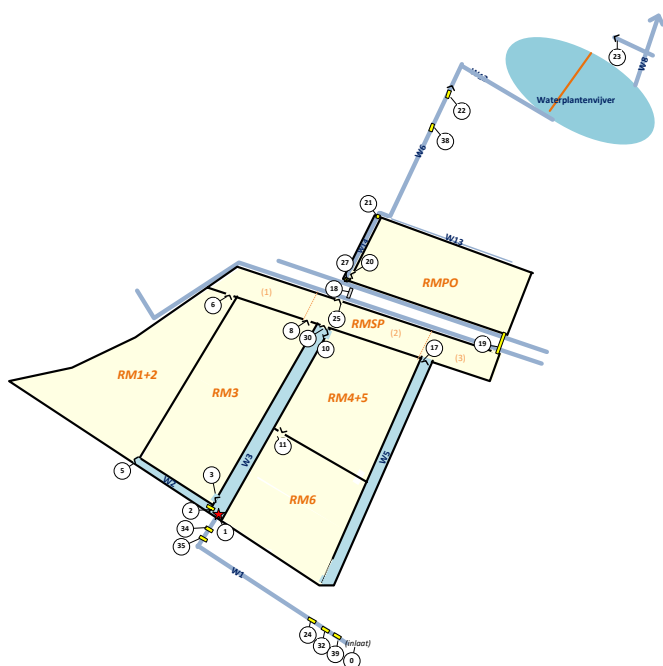
Het plan- en onderzoeksgebied ligt ten westen van Vlaardingen, aan weerskanten van de spoorlijn Rotterdam - Hoek van Holland, en bestaat uit meerdere deelgebieden, zie figuur 3-1 hieronder.

De geel-gearceerde compartimenten zijn rietmoerasgebieden tussen de Maassluissedijk en de spoorlijn (RM1 t/m 6 en RMSP) en ter hoogte van een bestaand populierenbos (de Populierenweide) ten noorden van het spoor (RMPO).

Watergangen en -partijen zijn in blauw aangegeven, waarbij de 'Waterplantenvijver' de herinrichting van de bestaande Zuidplas betreft, door aanleg van een dam en het verontdiepen van het oostelijke deel van de plas. De belangrijkste watergangen zijn:

- de toekomstige afvoersloot van de AWZI naar de Waterharmonica (1.170 m1) op de Delflandsedijk, ten zuiden van de Maassluissedijk;
- de watergangen in de Rietputten ten zuiden van het spoor;
- de watergang vanaf de Populierenweide (RMPO) naar de Waterplantenvijver.

De omcirkelde, genummerde punten op de tekening zijn aan te brengen kunstwerken, dit betreft stuwen, duikers, inlaatconstructies en ander waterbouwkundige werken die nodig zijn om het water door het systeem te voeren.

Figuur 3-1: Overzicht van het plangebied en verschillende deelgebieden daarvan (bron foto: Street Smart by Cyclomedia).

Het huidige natuur- en recreatiegebied heeft in het begin van de jaren '90 van de vorige eeuw zijn huidige inrichting gekregen. Daarvoor was het gebied in gebruik als weidegrond (grasland), doorsneden met

perceelsloten. Nu vindt men er onder meer natuurgebied de Rietputten (figuur 3-3). De Rietputten zijn ontstaan doordat hier eind jaren '90 een baggerdepot is gerealiseerd. Het gebied ligt hierdoor hoger dan de omgeving. Op het baggerdepot heeft zich natte rietnatuur ontwikkeld, waar vandaag de dag veel rietvogels leefgebied hebben gevonden.

Daarnaast is er ten noorden van de spoorlijn een bosrijk gebied aanwezig, met daarin het te kappen boscomplex van de Populierenweide (figuur 3-2).

Figuur 3-2: De Populierenweide, een bos met overwegend populieren.

Figuur 3-3: natuurgebied de Rietputten, een water- en vogelrijk gebied onder de rook van de Rotterdamse haven.

3.2 Voorgenomen ingreep

Het ecologisch watersysteem zal bestaan uit een combinatie van een watervlooiendbassin (voor verblijftijd en bezinking van zwevend stof, N en P), rietmoeras (voor verdere afbraak/verwijdering van P, N, zwevend stof en creëren van natuurlijk zwevend stof) en tot slot een waterplantenvijver (in verband met natuurlijke zuurstofdynamiek). Rietmoeras en waterplantenvijver worden door een waterloop met elkaar verbonden. Deze waterharmonica beslaat een oppervlak van circa 40 hectare en krijgt met een debiet van 30.000 m³/dag en een hydraulische belasting van circa 0,08 m/dag, zie bijlage 1 voor de detailtekening.

In het deel van het rietmoeras dat in het bestaande natuurgebied de Rietputten ligt is er voor gekozen om de ingrepen in de bestaande terrein zoveel mogelijk te beperken. Daarom worden in de compartimenten zelf geen sloten gegraven om het water te geleiden, maar worden er smalle kaden (strekdammen) aangelegd om de stroming van het water te sturen en te zorgen dat het water tussen inlaat en uitstroompunt van het compartiment een voldoende lange verblijftijd heeft.

De nieuwe plannen voorzien in een waterrijk en open landschap met rietlanden, waarin hoogstens verspreid wat houtige opslag voorkomt. De huidige Rietputten (een waterrijk natuurgebied met veel watervogels, in beheer van Staatsbosbeheer) zijn een goede referentie voor hoe de overige delen van het plangebied er uit komen te zien. Bijlage 1 laat het schetsontwerp zien waarop meer details van het uiteindelijke inrichtingsplan zijn uitgewerkt.

4 Soortbescherming

4.1 Werkwijze beschermde soorten

Om na te gaan wat het belang van het studie- en plangebied is voor beschermde soorten is het volgende stappenplan gevolgd:

Stap 1. Inventarisatie van het studiegebied en bronnenonderzoek

Om een indruk te krijgen van het voorkomen van beschermde natuurwaarden in het studiegebied, is gebruik gemaakt van de NDFF-database, welke is geraadpleegd op 3 mei 2018. Het betreft hierbij zowel historische als actuele gegevens die verzameld zijn via allerlei bronnen zoals RAVON, SOVON en de Zoogdiervereniging over de periode van 1 januari 2013 tot en met 3 mei 2018. Deze gegevens worden gepresenteerd in bijlage 2. In de volgende paragrafen wordt ingegaan op de actualiteit van soortspecifieke gegevens in relatie tot anno 2018 aanwezige habitats. Met behulp van een verkennend veldbezoek op 4 mei 2018 is een inschatting gemaakt van aanwezige habitats ter hoogte van het plangebied. Daarnaast is op 17 mei nog eens aanvullend een bezoek gebracht aan het te kappen bosperceel.

Stap 2. Vaststelling van de effecten op beschermde natuurwaarden

Om vast te stellen of het project effect heeft op beschermde plant- en diersoorten, is een beknopte analyse gemaakt van het project in relatie tot de habitateisen van beschermde soorten in het studiegebied. Daarbij is ook –mede aan de hand van het verkennend veldbezoek- gekeken in hoeverre het studiegebied voorziet in specifieke eisen van beschermde soorten.

Stap 3. Beschrijving van de effecten op beschermde natuurwaarden

Door de resultaten van stap 1 en stap 2 te toetsen zijn de mogelijke effecten van het voorgestelde project op de aanwezige beschermde plant- en diersoorten inzichtelijk gemaakt.

Stap 4. Voorstellen van mitigerende en/of compenserende maatregelen

Waar beschermde soorten schadelijke effecten ondervinden, worden voorstellen en aanbevelingen gedaan om de negatieve effecten op deze beschermde plant- en diersoorten te beperken (mitigeren). Als de schade niet volledig te beperken is, worden er beknopte voorstellen voor compensatie gedaan. De gedane voorstellen en aanbevelingen kunnen worden meegenomen in het bestek en bijbehorende planning.

Stap 5. Conclusies en aanbevelingen

Uit voorgaande stappen volgt welke effecten verwacht worden, of er eventuele vervolgonderzoeken nodig zijn en/of een ontheffing benodigd is. Gericht vervolgonderzoek kan nodig zijn als er gerede twijfel is over het al dan niet voorkomen van beschermde plant- en diersoorten waarbij mogelijk sprake is van overtreding van verbodsbepalingen.

4.2 Aanwezige beschermde soorten

4.2.1 Vaatplanten

Er staan geen waarnemingen van beschermde vaatplanten vermeld in de database van de NDFF voor het studiegebied. Beschermde vaatplanten zijn vooral soorten van extensief beheerde en bemeste akkers en kalkrijke standplaatsen. Dergelijke omstandigheden zijn niet aanwezig in het studiegebied, omdat het plangebied veelal een voedselrijk en deels intensief karakter heeft en natuurakkers afwezig zijn. Daarmee ontbreekt het aan geschikte standplaatsen voor praktisch alle onder de Wnb beschermde soorten vaatplanten en worden er geen effecten verwacht als gevolg van de uit te voeren werkzaamheden. Nader onderzoek of ontheffing is niet nodig.

Uit door het Hoogheemraadschap van Delfland aangeleverde gegevens, verzameld door de KNNV, blijkt dat langs de Maassluissedijk op meerdere plekken groeiplaatsen zijn van de wilde kievitsbloem (*Fritillaria meleagris*). Het gaat om 15 groeiplaatsen, met in totaal 286 bloeistengels (geteld in 2017). Ook in de NDFF wordt melding gemaakt van deze soort; de kaart (fig) laat zien dat de soort in de wegberm van de dijk en ook lager in de polder voorkomt. Deze soort was tot 1 januari 2017 beschermd onder de Flora- en Faunawet, tegenwoordig onder de Wet natuurbescherming echter niet meer. De kievitsbloem staat wel als bedreigde soort op de Rode Lijst. Het Hoogheemraadschap heeft verzocht deze soort mee te nemen in de effectbeoordeling.

Figuur 4-1: vindplaatsen van de wilde kievitsbloem langs de Maassluissedijk (bron: NDFF, geraadpleegd op 8 juni 2018).

Het voorkomen van beschermde vaatplanten kan uitgesloten worden. De wilde kievitsbloem (niet beschermd, wel op de Rode Lijst) komt voor langs de Maassluissedijk.

4.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Het onderzoeksgebied bestaat uit rietlanden, bermen, weilanden, jong, voedselrijk polderbos, gazon en waterkanten en is voor het grootste deel geschikt voor kleinere niet-kritische grondgebonden zoogdieren, zoals diverse (spits)muizensoorten, egel, haas en konijn. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming in het kader van de voorgenomen maatregelen.

Het plangebied maakt, voor zover gelegen binnen droger bosgebied, onderdeel uit van het (potentiele) leefgebied van de boommarter, op grond van geraadpleegde verspreidingsgegevens (NDFF). Deze is in elk geval waargenomen in het – nog relatief jonge – Volksbos, net buiten het plangebied. De boommarter leeft bij voorkeur in bossen. Als behendige klimmer en springer kan hij zijn leefgebied vanaf de grond tot in de boomtoppen benutten. In Nederland komt de boommarter in allerlei typen en leeftijden bos voor. Boommarters leven in oude (loof)bossen, maar ook in de jonge bossen van de Flevopolders en in natte loofbossen in Overijssel, Zuid-Holland en Utrecht.

Op grond van het oriënterend veldbezoek herbergt het te kappen bos langs de spoorlijn ook geschikt leefgebied met potentiële vaste kraam- en verblijfplaatsen van de boommarter. Er staan immers grotere bomen, waarin ongetwijfeld meerdere geschikte holtes aanwezig zijn die als verblijfplaats kunnen dienen. Voorkomen van de soort is daarmee niet uitgesloten. Omdat het plangebied buiten het bekende verspreidingsgebied van andere beschermde soorten valt, kan het voorkomen van overige beschermde grondgebonden zoogdiersoorten uitgesloten worden.

De boommarter komt waarschijnlijk voor in het plangebied en de directe omgeving daarvan. Voorkomen van andere beschermde grondgebonden zoogdieren kan uitgesloten worden voor het plan- en studiegebied.

4.2.3 Vleermuizen

In het NDFF zijn diverse waarnemingen van vleermuizen gevonden in het studiegebied en de directe omgeving daarvan, namelijk van gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis. Op basis van het landelijk karakter en de aanwezigheid van lijnvormige elementen die verschillende potentiële leefgebieden met elkaar verbinden, is de kans groot dat meerdere soorten vleermuizen gebruik maken van het plangebied. Naast de in de NDFF genoemde soorten kunnen ook ruige dwergvleermuis en watervleermuis voorkomen in het plangebied.

Vleermuizen maken (afhankelijk van de soort) gebruik van gebouwen, boomholten, spleten en/of loszittende stukken bast als verblijfplaats. De woonhuizen op het te amoveren caravanopslagterrein (project Blankenburgverbinding) hebben toegankelijke spouwen en pannendaken en zijn daarmee mogelijk geschikt als verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis. Verder staan er geen geschikte gebouwen in de invloedssfeer van het inrichtingsplan.

Tijdens het veldbezoek is verder vastgesteld dat er in de te kappen bosschage meerdere bomen aanwezig zijn met schorrspleten en oude (spechten)gaten, die zouden kunnen dienen als vaste paar- en verblijfplaats van boombewonende soorten als ruige dwergvleermuis, watervleermuis en rosse vleermuis.

Verder is in het plangebied her en der sprake van aanwezigheid van lijnvormige landschapselementen die afzonderlijk in meer of mindere mate geschikt zijn als vliegroute en jachtgebied voor vleermuizen die voorkomen in de directe omgeving. Het gaat hierbij om houtsingels en paden tussen bomen en rietlanden. Voor de watervleermuis zijn er tevens verschillende watergangen aanwezig die potentieel geschikt zijn als vaste vliegroute en jachtgebied.

Het plangebied voorziet mogelijk in meerdere vaste paar- en verblijfplaatsen van vleermuizen in zowel bomen als gebouwen. Ook is het aanwezige landschap als geheel geschikt als foerageergebied, door afwisseling van water, bos en landschapselementen.

4.2.4 Amfibieën

De geraadpleegde gegevens uit de NDFF wijzen niet op het voorkomen van streng beschermde amfibieën in het plangebied en de directe omgeving daarvan. Recent (mei 2018) zijn op twee plaatsen bij de Broekpolder, langs de Vlaardingervaart, rugstreeppadden waargenomen; deze vindplaatsen liggen op ongeveer 3 kilometer afstand van het plangebied. Verder is de rugstreeppad bekend van het Rotterdamse havengebied, op grotere afstand en geïsoleerd van het plangebied door diepe brede wateren (Nieuwe Waterweg etcetera). Andere beschermde amfibieënsoorten komen niet in de regio voor.

Tijdens het veldbezoek zijn geen geschikte habitats aangetroffen voor streng beschermde amfibiesoorten. Geïsoleerde, visvrije wateren met goed ontwikkelde waterplantenvegetaties zijn namelijk niet aangetroffen in zowel de natuur- als de poldergebieden. Hier domineren vooral wat bredere en diepere sloten.

Beschermde amfibieën komen niet voor in het plangebied.

Er kunnen wel algemene, licht-beschermde amfibieënsoorten voorkomen, die een algemene vrijstelling hebben van de ontheffingsplicht volgens de provinciale verordening, zoals groene kikker, bruine kikker en gewone pad.

Voorkomen van beschermde amfibiesoorten is uitgesloten.

4.2.5 Reptielen

Uit raadpleging van de beschikbare verspreidingsgegevens (NDFF, Ravon) blijkt dat er geen beschermde reptielensoorten in de wijde omgeving voorkomen. De in Zuid-Holland voorkomende ringslang en zandhagedis komen niet voor in de regio rondom het plangebied. De zandhagedis leeft op zandige biotopen, met een afwisseling in structuur en aanwezigheid van kale, zanderige plekken, zoals de kustduinen en de hogere zandgronden in het binnenland. Ringslangen komen voor in moerassen, rietlanden en natte bossen; het plangebied zou geschikt biotoop kunnen vormen, maar omdat de soort in de wijde omgeving niet voorkomt is het ook uitgesloten dat deze in het plangebied aanwezig is.

Voorkomen van beschermde reptielensoorten is uitgesloten in het plangebied.

4.2.6 Vissen

Geraadpleegde verspreidingsgegevens van de NDFF wijzen niet op het voorkomen van beschermde vissoorten. Er is vrij veel open water aanwezig in het plangebied, in de vorm van plassen, watergangen en poldersloten, die een stabiel peil kennen. Algemene vissoorten zoals tiendoornige stekelbaars, baars, brasem en blankvoorn kunnen hierin voorkomen.

Het voorkomen van beschermde vissoorten als grote modderkruiper, kwabaal en elrits kan op grond van het verspreidingsgebied en de ecologie van de soort op voorhand uitgesloten worden. Schoon, zuurstofrijk, helder en stromend water ontbreken. Ook is er geen sprake van groot water dat als trekroute voor vissen wordt gebruikt die gedurende hun leven pendelen tussen zoet en zout water. In het Hellinggat (haven Maassluis) is het voorkomen van de beschermde houting gemeld; dit zoute/brakke water staat niet in verbinding met de zoete wateren in het plangebied. Deze soort komt niet voor in het Waterharmonica-gebied.

Het voorkomen van beschermde vissoorten is uitgesloten.

4.2.7 Broedvogels

Het onderzoeksgebied is voor broedvogels van groot belang. Binnen het onderzoeksgebied is volop beschutting aanwezig in de vorm van bosgebied, ruigte, struweel en rietland. Dit geldt in het bijzonder voor de Rietputten, waar tal van riet- en moerasvogels broeden. Uit geraadpleegde verspreidingsgegevens (NDFF) blijkt dan ook dat er een groot aantal vogels is waargenomen in dit gebied, waaronder groene specht, grote bonte specht, rietgors, grote karekiet, kleine karekiet, watersnip en tjiftjaf (zie bijlage 2; niet alle vogelsoorten zijn daarin opgenomen t.b.v. de leesbaarheid). Minder algemene soorten zijn geoordeeld, gele kwikstaart, blauwborst en bruine kiekendief, die vooral in en rond De Rietputten geschikt leefgebied vinden.

Er zijn meerdere jaarrond beschermde nesten van de ooievaar vastgesteld in het recreatiegebied noordelijk van de spoorlijn, iets ten westen van het plangebied. Enkele nesten liggen (mogelijk) binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ontwikkeling.

Daarnaast herbergt de te kappen Populierenweide ten minste één jaarrond beschermd nest van de buizerd. Daarnaast is nog een ander groot horstachtig nest aangetroffen langs de westrand van het te kappen bos, maar de broedvogel in kwestie kon niet achterhaald worden. Toch lijkt het nest in gebruik, mogelijk bij buizerd, havik of boomvalk, op grond van waargenomen roepen in de nabijheid van dit nest. Beide nestlocaties in de Populierenweide zijn toegevoegd aan de kaart in bijlage 2 als buizerdnest. Figuur 4-2 laat zien dat er een buizerd zit op de oostelijke nestlocatie in de Populierenweide.

Figuur 4-2: Nest van de buizerd in de Populierenweide.

Het plangebied is van belang voor algemene en minder algemene broedvogelsoorten van rietlanden en open water. Er zijn meerdere jaarrond beschermde nesten aangetroffen in en net buiten het plangebied, namelijk van ooievaar, buizerd en mogelijk havik of boomvalk.

4.2.8 Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden

Gegevens uit de NDFF wijzen niet op het voorkomen van beschermde ongewervelden. Op basis van het aanwezige biotoop met vrij intensief beheerd en gebruikt agrarisch landschap en afwezigheid van geïsoleerd, zeer schoon, open (beek)water ligt het voorkomen van onder de Wnb beschermde dagvlinders, libellen en overige ongewervelden niet voor de hand. Zowel in de Rietputten als omliggend poldergebied is de waterkwaliteit niet dusdanig dat zeldzame en/of beschermde soorten verwacht mogen worden, omdat het allemaal indicatorsoorten zijn voor een zeer goede waterkwaliteit. Daarnaast zijn een aantal soorten afhankelijk van stromende beken met helder en zuurstofrijk water. Verder is, gezien verspreiding van bekende populaties in Nederland en ontbreken van typische waardplanten (bijvoorbeeld iep, sleedoorn, grote zeggesoorten, krabbenscheer), aanwezigheid van leefgebied van bijvoorbeeld sleedoornpage, iepenpage en gevlekte witsnuitlibel eveneens uitgesloten.

Voorkomen van beschermde ongewervelden is niet aan de orde in het plangebied en directe omgeving.

4.3 Samenvatting mogelijk aanwezige beschermde soorten

Onderstaande tabel geeft de voorkomende onder de Wnb beschermde soorten weer in het studie- en plangebied.

Tabel 4-1 samenvatting mogelijk aanwezige beschermde soorten, plus de niet-beschermde wilde kievitsbloem.

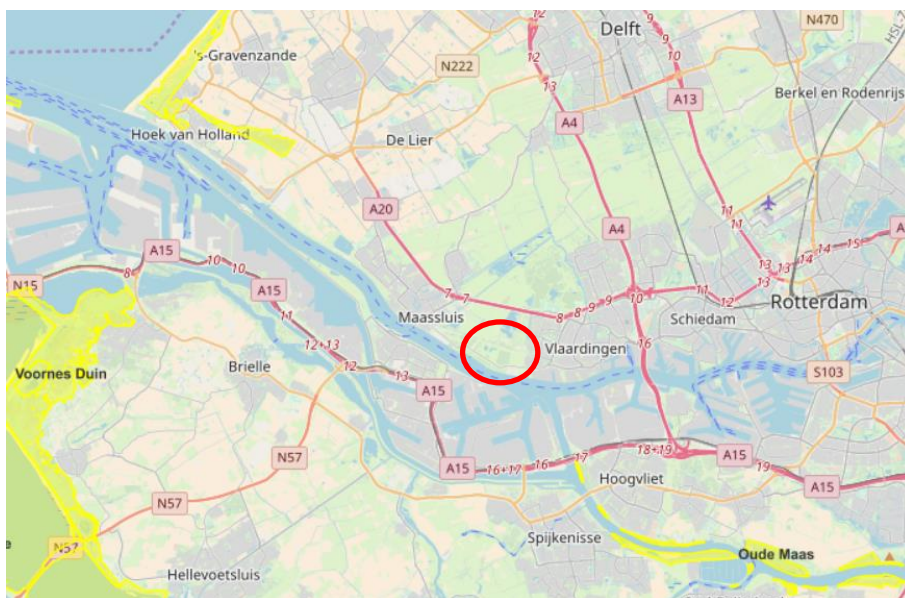
Soortgroep	Soort(naam)	Functie leefgebied	Beschermingsregime Wnb
Vaatplanten	Wilde kievitsbloem	standplaats	niet beschermd
Zoogdieren	Boommarter	leefgebied.	Overige beschermde soorten art. 3.10 Wnb.
Vleermuizen	Onder meer gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis.	foerageergebied, vliegroute, mogelijk verblijfplaatsen (bomen, gebouwen)	Habitatrichtlijnsoorten art. 3.5 Wnb.
Amfibieën	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Reptielen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Vissen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest	div. soorten van bossen en rietlanden, o.a. groene specht, grote bonte specht	broedbiotoop	Vogelrichtlijnsoort art. 3.1 Wnb.
Broedvogels met jaarrond beschermd nest	ooievaar, buizerd, havik, boomvalk	Broedterritorium en jachtgebied.	Vogelrichtlijnsoort art. 3.1 Wnb; jaarrond beschermde nesten
Ongewervelden	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Voor **vetgedrukte soortgroepen** zal in hoofdstuk 6 een verdere effectanalyse worden uitgevoerd. Op basis van deze effectanalyse wordt bepaald of er sprake is van verstoring en/of negatieve effecten. Hierbij wordt gekeken of er mitigerende maatregelen genomen kunnen worden om deze verstoring en/of effecten te voorkomen. Vervolgens wordt bepaald of er sprake is van een overtreding van een verbodsbepaling, of dat dit op voorhand is uit te sluiten, bijvoorbeeld door het nemen van mitigerende maatregelen.

5 Gebiedsbescherming

5.1 Natura 2000-gebieden

Het onderzoeksgebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied. Wel is er op enige afstand (circa 4,5 kilometer) een natuurgebied aanwezig dat onderdeel uitmaakt van Natura 2000 gebied Oude Maas. Verder weg gelegen zijn Natura 2000-gebieden Solleveld & Kapittelduinen (9,4 kilometer) en Voornes Duin (12 kilometer). In deze toets wordt een beknopte effectanalyse uitgevoerd van de voorgenoemde maatregelen op het Natura 2000-gebied en wordt onderzocht of de kans op significant negatieve effecten reëel is in relatie tot genoemde Natura 2000-gebieden. Een nadere effectenanalyse is opgenomen in hoofdstuk 6.

Figuur 5-1: Ligging Natura 2000-gebieden (geel). Het plangebied is indicatief aangegeven met de rode ellips.

5.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het plangebied maakt verder deels onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). In dit geval gaat het uitsluitend om natuurgebied De Rietputten, een waardevol gebied voor vogels van riet, moeras en open water. Overige delen van het plangebied vallen niet onder het NNN, dit geldt ook voor de Populierenweide, zie ook figuur 5-1. Daarmee zijn directe effecten op NNN-gebieden hoogst waarschijnlijk aan de orde. Een nadere effectenanalyse in relatie tot De Rietputten is tevens opgenomen in hoofdstuk 6.

Figuur 5-2: Ligging natuurgebieden NNN (groen = bestaande natuur). Het plangebied is indicatief aangegeven met de rode lijn.

6 Effectanalyse en mitigerende maatregelen

In dit hoofdstuk worden de negatieve effecten beschreven die mogelijk kunnen optreden op beschermde soorten en gebieden. Hierbij wordt zowel naar tijdelijke als naar permanente effecten gekeken.

Hierbij wordt zowel naar tijdelijke als naar permanente effecten gekeken aan de hand van de voorgenomen ingreep. De natuurtoets is uitgevoerd aan de hand van de effecten indicatortabel van het ministerie. Op basis van de effectindicator voor “werk of werkzaamheden uitvoeren”, de relevante natuurgebieden en soorten en Tamis et al. (2011) zijn de volgende storingsfactoren (mogelijk) van toepassing:

- Verlies functioneel leefgebied (oppervlakteverlies)
- Verstoringen door geluid
- Verstoring door licht
- Verstoring door aanwezigheid: licht en optische verstoring
- Verstoring van de bodem
- Verontreiniging
- Verdroging/vernatting
- Depositie van stikstof (verzuring en vermesting)
- Verandering in populatiedynamiek
- Directe sterfte

De relevante effecten zijn in de natuurtoets onderzocht gebaseerd op de te verwachten werkzaamheden, waarbij uitgegaan is van het nemen van mitigerende maatregelen die in deze toetsing genoemd worden.

Per effectanalyse worden gelijk de relevante mitigerende maatregelen besproken en de resterende effecten besproken.

6.1 Effectanalyse beschermde soorten

Mogelijk voorkomende beschermde soorten en soortgroepen zijn boommarter, vleermuizen, en broedvogels met en zonder jaarrond beschermd nest. Voor deze soorten worden in deze paragraaf de mogelijke effecten bepaald, evenals benodigde mitigerende en compenserende maatregelen of de noodzaak van aanvullend onderzoek.

6.1.1 Wilde kievitsbloem

De wilde kievitsbloem heeft groeiplaatsen langs de Maassluisdijk. Het is mogelijk dat door de werkzaamheden (berijding door zwaar materieel) groeiplaatsen van deze soort worden vernietigd. Dit is geen overtreding van de Wnb.

Vanuit de wens van HH Delfland om zorgvuldig met deze soort om te gaan (en de zorgplicht) wordt aanbevolen om groeiplaatsen van de wilde kievitsbloem te markeren middels gekleurd lint of staken, en deze te vermijden bij de werkzaamheden. Indien niet kan worden voorkomen dat groeiplaatsen worden aangetast, kan afhankelijk van de te verwachten schade worden gedacht aan:

- Het plaatsen van rijplaten waardoor schade aan de grasmat, en de wilde kievitsbloem, wordt beperkt;

- Het verplanten van exemplaren van de wilde kievitsbloem; hierbij dient een grote kluit (ongeveer 30 x 30 x 30 cm) grond te worden uitgestoken per exemplaar.

6.1.2 Boomarter

Een deel van het te kappen populierenbos is geschikt als leefgebied voor de boomarter. Gezien voorkomens in de directe omgeving kan de soort hier voorkomen. Verblijfplaatsen zijn mogelijk aanwezig in grotere populieren met holtes. De geplande kapwerkzaamheden kunnen daarom leiden tot het verstoren en vernietigen van (potentieel) leefgebied, inclusief mogelijk aanwezige verblijfplaatsen in boomholtes. Deze zullen met de kap permanent verdwijnen, omdat hier open moerasland voor in de plaats komt. Bomenkap kan tevens leiden tot directe sterfte van individuen. Aanvullend onderzoek is nodig om te bepalen in hoeverre er sprake is van aantasting van verblijfplaatsen en leefgebied, zodat de noodzakelijke mitigatie en compensatie kan worden bepaald.

Mogelijke mitigerende en compenserende maatregelen ten aanzien van de boomarter, onder voorbehoud van aanvullend onderzoek:

1. Werk buiten kwetsbare periodes. De paartijd is van juli tot half augustus. De verlengde draagtijd duurt 8 tot 10 maanden. Na de bevruchting deelt de eikel zich een aantal maal en gaat dan in een rustfase. Pas rond januari nestelt de eikel zich in de baarmoederwand en vanaf eind februari - maart ontwikkelt het embryo zich verder. De jongen worden eind maart tot eind april geboren. Op grond hiervan is het najaar (september t/m december) de meest gunstige periode voor werkzaamheden in leefgebied van boomarters.
2. Hang voldoende vervangende verblijfkasten op voor de boomarter in bos en bosschages in de omgeving, zie figuur 6-1.
3. Compenseer voortijdig een gebied dat geschikt is, in verbinding met bestaande populaties en hun leefgebieden.

Figuur 6-1: voorbeeld van een verblijfkast voor boommarters (bron: <https://www.vivara.nl/nestkast-voor-steenmarter-en-boommarter.html>).

6.1.3 Vleermuizen

De kap van bomen met geschikte holten en de sloop van een gebouw met toegankelijke ruimten kunnen leiden tot het vernietigen van verblijfplaatsen van vleermuizen. Bij de sloop van het gebouw gaat het om potentiële verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis; dit kan zowel kraam-, zomer-, paar- als winterverblijfplaatsen betreffen. Bij de bomenkap kan het gaan om de bomenbewonende soorten ruige dwergvleermuis, watervleermuis en rosse vleermuis.

In de populierenweide wordt 10% opslag van wilg en struweel toegestaan, zodat deze strook kan blijven functioneren als verbindingslijn voor vleermuizen. Effecten op vliegroutes en foerageergebieden als gevolg van kap van de populierenweide en herinrichting van De Rietputten zijn daardoor niet aan de orde. Het is zelfs de verwachting dat de kwaliteiten van het gebied als foerageergebied toenemen, door het toegenomen oppervlak moeras, met een mix van open water, rietland en verspreide bomen en bosschages, een ideaal jachtbiotoop voor vleermuizen.

Omdat in dit stadium niet bekend is of het gebouw en de te kappen bomen daadwerkelijk vleermuisverblijfplaatsen herbergen, om welke soort(en) en aantallen het gaat en wat de functie van de verblijfplaatsen is, is nader onderzoek noodzakelijk conform het Vleermuisprotocol 2017. De uitkomst van

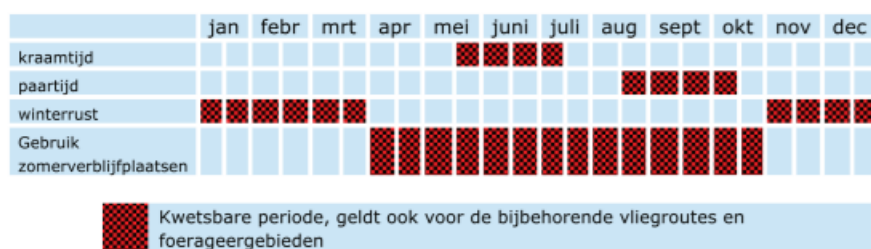
dit onderzoek bepaalt of er sprake is van overtreding van de Wnb door de werkzaamheden en hoe de effecten gemitigeerd kunnen worden.

Mogelijke mitigerende en compenserende maatregelen ten aanzien van vleermuizen, onder voorbehoud van aanvullend onderzoek:

1. Werk buiten kwetsbare periodes, dit is afhankelijk van de bevindingen van het aanvullend onderzoek. Bij bomenkap is de winterperiode vaak geschikt, omdat bomen door de meeste vleermuissoorten niet als winterverblijf worden gebruikt. Gebouwen worden vaak jaarrond gebruikt. De minst kwetsbare periodes vallen buiten het kraam-, paar-, en winterrustseizoen, dus in de tweede helft van oktober/1^e helft november of april en de 1^e helft van mei, zie ook figuur 6-3.
2. Hang voldoende vervangende verblijfkasten op in de omgeving, zie figuur 6-2 voor een voorbeeld.

Figuur 6-2: vleermuiskast, geschikt voor boombewonende soorten als de ruige dwergvleermuis.
(bron: <https://www.vivara.nl/catalogsearch/result/?cat=0&q=vleermuiskast>)

Figuur 6-3: overzicht kwetsbare periodes gewone dwergvleermuis, op hoofdlijnen ook geldend voor andere dwergvleermuizen (bron: Kennisdocument gewone dwergvleermuis. BIJ12, juli 2017)

6.1.4 Broedvogels

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen broedvogels verstoord worden en kunnen nesten beschadigd worden. De kap van bomen kan leiden tot verlies van nesten, waaronder jaarrond beschermde (ooievaar en buizerd

Voor het broedseizoen staat geen vaste periode. Veel vogelsoorten broeden in de periode maart tot en met juli. Er zijn echter ook vogels die veel vroeger beginnen, zoals de blauwe reiger die in februari al broeden. En er zijn veel soorten die meerdere broedsels hebben en doorgaan tot in september, zoals de houtduif. Nesten en eieren zijn gedurende de hele broedperiode van de betreffende soort beschermd, vanaf het eerste takje tot het uitvliegen van het laatste jong. Hiervoor is geen ontheffing te verwachten en daarom moeten deze effecten voorkomen worden. Het verwijderen van de aanwezige (houtige) vegetatie dient daarom bij voorkeur buiten de broedperiode plaats te vinden.

In de (ruime) omgeving van het plangebied evenals in het plangebied zelf komen ook broedvogels met jaarrond beschermde broedplaatsen voor. Onafhankelijk van de gekozen werkwijze én de periode waarin de werkzaamheden worden uitgevoerd, zijn negatieve effecten op jaarrond beschermde nesten te verwachten. Aanvullend onderzoek conform het kennisdocument Buizerd is nodig om voldoende grondig in kaart te brengen in hoeverre te kappen houtopstanden deel uit maken van het broedterritorium van vogels met jaarrond beschermde nesten als buizerd, havik, boomvalk en sperwer. Een eenmalig oriënterend veldbezoek volstaat in geen geval om voorkomen van eventuele andere jaarrond beschermde nesten uit te sluiten. Daarom is aanvullend onderzoek in het broedseizoen van 2019 nodig. Op grond hiervan kan ontheffing aangevraagd worden om kap van de Populierenweide mogelijk te maken.

Mitigerende maatregelen voor broedvogels zonder jaarrond beschermd nest:

3. De meest effectieve maatregel is door buiten de meest kwetsbare periode voor broedvogels te werken, dus pas in juli beginnen en de werkzaamheden afronden voor eind februari. Ook in de maanden rondom deze periode (geschikt met voorwaarden) kunnen echter ook vogels broeden en is ecologische begeleiding van toepassing.
4. Laat een ter zake kundige ecooloog voor werkzaamheden in de periode februari – september, controleren of er geen broedvogels aanwezig zijn.
5. Verwijder houtige en opgaande vegetatie - die vaak door broedvogels gebruikt wordt - voordat het broedseizoen begint.
6. Zorg ervoor dat de werklocaties minder geschikt is voor broedvogels door bijvoorbeeld vogels af te schrikken door bouwlinten te spannen voordat het broedseizoen begint, maar ook als gewerkt wordt tijdens het broedseizoen om vestiging in bijvoorbeeld een lang weekeinde te voorkomen.
7. Begin te werken voordat het broedseizoen aanvangt en werk vervolgens regelmatig door op die locatie. Verstoringsgevoelige vogels mijden dan de locatie en de directe omgeving en zullen zich daar niet vestigen om te broeden.

Tabel 6-1: Werkbare periode broedvogels zonder jaarrond beschermd nest.

	Jan	feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	dec
Broedvogels	1	2	3	3	3	3	3	2	2	2	1	1

Legenda

Kleur	Betekenis
4	ongeschikt
3	Indien mogelijk vermijden
2	Geschikt met voorwaarden

1 Geschikt

6.1.5 Samenvatting kwetsbare periodes

Op grond van tabel 6-2 is de periode maart t/m september voor een aantal soorten/soortgroepen geheel ongeschikt om de werkzaamheden uit te voeren. Dit komt met name door de aanwezigheid van broedvogels en de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen en boommarters in bepaalde delen van het plangebied. Buiten de periode maart t/m september zijn, met inachtneming van de mitigerende maatregelen, naar verwachting de werkzaamheden meestal uit te voeren. De kleinste kansen op knelpunten met betrekking tot beschermde soorten is door de werkzaamheden uit te voeren in september – februari.

Tabel 6-2: samenvatting werkbare periodes per soort.

	Jan	feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	dec
Boommarter	3	3	4	4	4	4	3	2	2	2	2	2
Vleermuizen	2	2	2	2	4	4	4	4	4	3	2	2
Amfibieën algemeen (zorgplicht)	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest (jbn)	1	2	3	3	3	3	2	2	2	2	1	1
Broedvogels met jbn	2	2	4	4	4	4	4	3	2	2	2	2

Legenda

Kleur	Betekenis
4	ongeschikt
3	Indien mogelijk vermijden
2	Geschikt met voorwaarden
1	Geschikt

6.2 Effectbeschrijving op beschermde gebieden

6.2.1 Natura 2000

Omdat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op tenminste 4,5 kilometer afstand ligt, zijn op voorhand nagenoeg alle negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen uitgesloten. Verstoring van fauna door geluid, licht en optische effecten is immers op die afstand niet aan de orde. Ook beïnvloeding van de abiotiek (verdroging, verontreiniging etc.) is op dergelijke afstand uitgesloten.

De enige storingsfactor die over meerdere kilometers effect kan hebben op natuurgebieden is stikstofdepositie, als gevolg van emissie door zwaar materieel. Bij de werkzaamheden worden door machines stikstofoxiden uitgestoten, hetgeen kan leiden tot hogere stikstofdeposities in de directe omgeving.

Binnen het Natura 2000 gebied Oude Maas zijn geen stikstofgevoelige habitattypen en soorten aanwezig. Binnen de andere relevante Natura 2000-gebieden zijn wel meerdere stikstofgevoelige habitattypen aanwezig. De dichtstbijzijnde stikstofgevoelige habitattypen liggen op slechts minimaal 9,4 kilometer hemelsbreed van het plangebied, in het westelijke deel van Solleveld & Kapittelduinen. Het gaat hierbij onder meer om H2180 Duinbossen. Verder weg gelegen zijn ook nog H2110 Embryonale duinen, H2120 Witte duinen, H2130 Grijze duinen, H2150 Duinheiden, H2160 Duindoornstruwelen en H2190 Vochtige duinvalleien. In het nog verder weg gelegen duingebied Voornes Duin zijn min of meer dezelfde stikstofgevoelige habitattypen aanwezig.

Ervaringscijfers van vergelijkbare projecten¹⁰, de grote afstand van het plangebied (> 9km hemelsbreed) en de overheersende westelijke windrichting maken het onwaarschijnlijk dat er gebiedsspecifieke drempelwaarden (meldingsplicht bij >0,05 Mol per hectare per jaar en vergunningplicht bij >1,00 Mol/ha/jaar tot nader order¹¹) worden overschreden tijdens de aanlegfase. In het kader van het door bevoegd gezag gehanteerde principe omgekeerde bewijslast is het echter raadzaam om een verkennende AERIUS-berekening uit te voeren voor de realisatiefase, waaruit blijkt in hoeverre er een planbijdrage is op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.

Na afronding van de werkzaamheden is er geen sprake meer van emissie van stikstof.

Effecten als gevolg van stikstofdepositie worden vanwege de tijdelijke werkzaamheden en de grote afstand niet verwacht. Desondanks wordt aanbevolen een stikstofberekening met AERIUS uit te laten voeren. Andere negatieve effecten op Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen zijn uitgesloten.

6.2.2 Natuurnetwerk Nederland

Een deel van het plangebied maakt onderdeel uit van het Natuur Netwerk Nederland (NNN). Dit is uitsluitend het geval bij De Rietputten, een vogel- en waterrijk natuurgebied dat in beheer is bij Natuurmonumenten. Het grootste deel van dit gebied bestaat uit beheertype N05.01 Moeras. Daarnaast is een klein deel in

¹⁰ Natuurtoets RWZI Hapert en Natuurtoets Anti-vernatingsmaatregelen Poeldonk Royal HaskoningDHV, resp. 2017 en 2018

¹¹ Overzicht grenswaarde-verlagingen Natura 2000-gebieden. BIJ 12, geraadpleegd op 29 mei 2018

beheer als N04.02 Open water, zie figuur 6-5. De wezenlijke waarden en kenmerken van de Rietputten zijn het beste te omschrijven als waterrijk moerasgebied met uitgestrekte rietlanden. Plaatselijk zijn ook struwelen en bosschages met wilgen aanwezig. Het gebied bestaat uit meerdere compartimenten, die middels bloemrijke kades van elkaar worden gescheiden. Het gebied is rijk aan water- en moerasvogels als roerdomp, blauwborst, karekiet, rietzanger, boomvalk, grote zilverreiger, diverse ganzensoorten, fuut, wilde eend, kleine zwaan et cetera.

Figuur 6-5: beheertypenkaart van de Rietputten. Het grijze vlak betreft N05.01 Moeras en het lichtblauwe vlak markeert N04.02 Zoete plas. (bron: Natuurbeheerplan 2018, provincie Zuid-Holland)

Het natuurgebied de Rietputten wordt deels heringericht, waarbij de inrichting met moeras en open water blijft bestaan, evenals de verdeling in compartimenten. Het gaat immers deel uitmaken van een rietmoeras, waarbij er ruimte blijft voor uitgestrekte rietvelden, waterplasjes en verspreide moerasbosjes. Daarmee is er in de eindinrichting geen afbreuk aan wezenlijke waarden en kenmerken van het vogelrijke moerasgebied, nog los van de ontwikkelingen rond de Blankenburgverbinding, die ertoe zal leiden dat een deel van de Rietputten verloren gaat. Wel zal de realisatiefase leiden tot tijdelijk verwijderen van riet- en moerasvegetatie, waardoor de functie van vogelgebied in elk geval tijdelijk wordt aangetast voor een deel van De Rietputten.

Er treedt wel een verandering op in het watersysteem. De Rietputten is nu een regenwatergevoed systeem. Overigens is daar op veel plaatsen nog altijd een voedselrijke sliblaag aanwezig met een overschot aan N

en P¹². Straks wordt dit gevoed vanuit AWZI De Groote Lucht. Hier stroomt het water uit met zwemwaterkwaliteit, wat inhoudt dat veel afvalstoffen er al uitgefilterd zijn. Nutriënten (fosfaten, stikstof et cetera) zijn echter nog wel aanwezig. Indien het effluent in de AWZI geen extra zuiveringsstappen doorloopt zijn deze concentraties circa 2x hoger dan de waarden in de Rietputten. Omdat er extra zuiveringsstappen worden toegevoegd aan de huidige AWZI (4^e trap) is er in de nieuwe situatie een waterkwaliteit die niet nadelig zal zijn voor De Rietputten. Zo wordt algenbloei voorkomen en houdt het gebied zijn waarde voor een (matig) voedselrijk moerasgebied en de vogels die daar nu in leven. Omdat er ook sprake is van doorstroming, zal er bovendien geen sprake zijn van accumulatie van nutriënten in het systeem. Zodoende leidt de gebruiksfase van de waterharmonica niet tot aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken van het huidige moerasgebied.

Conclusie ten aanzien van het NNN

Er treden geen permanente effecten op naar wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN ter hoogte van de Rietputten, voor wat betreft de gebruiksfase van de waterharmonica. Het blijft een waterrijk moerasgebied. Natuurcompensatie is niet nodig in het kader van de waterharmonica.

7 Houtopstanden

Houtopstanden buiten de bebouwde kom die groter zijn dan 10 are, of meer dan 20 bomen in een rij, zijn beschermd krachtens de Wnb. De te kappen houtopstanden in de Populierenweide hebben een oppervlakte van ongeveer 6,9 hectare. Dat betekent dat de kap van dit bosareaal meldingsplichtig is in het kader van de Wnb. Daarnaast is een herplantplicht van toepassing, in dit geval voor circa 6,9 hectare. De houtopstand mag pas gekapt worden als er passende compenserende en mitigerende maatregelen worden genomen voor aanwezige vogels met jaarrond beschermde nesten. Zie bijlage A4 voor een overzichtskaart van de houtopstanden per bosperceel en de ligging van de aangetroffen jaarrond beschermde nesten.

¹² Toelichting inrichtingsplan Waterharmonica De Rietputten. 19 september 2016, Witteveen & Bos en Feddes Olthof.

8 Eindconclusies en aanbevelingen

8.1 Beschermde soorten

De volgende krachtens de Wnb beschermde soorten en soortgroepen kunnen voorkomen in en rond het plangebied voor Waterharmonica De Rietputten:

- De boomarter komt in de omgeving voor (Volksbos) en kan ook voorkomen in de Populierenweide, omdat deze deel uit maakt van geschikt leefgebied;
- vleermuizen; meerdere soorten komen waarschijnlijk foeragerend en passerend voor; mogelijk zijn er ook vaste verblijfplaatsen van boom- en gebouwbewonende soorten in het plangebied;
- talloze broedvogels zonder jaarrond beschermd nest maken gebruik van bomen, bosschages, rietlanden en oeverlanden in en rondom het plangebied;
- broedvogels met jaarrond beschermde nesten maken gebruik van bossen en bosschages in het plangebied

Het project Waterharmonica leidt mogelijk tot negatieve effecten ten aanzien van deze soorten. Nader onderzoek naar gebruik van het plangebied door deze soorten is nodig om te kunnen bepalen of overtreding van de Wnb aan de orde is en hoe negatieve effecten gemitigeerd kunnen worden. Het betreft:

- boomarter; onderzoek naar aanwezigheid van verblijfplaatsen in de Populierenweide;
- vleermuizen; onderzoek conform het vleermuisprotocol is nodig in de Populierenweide;
- Jaarrond beschermde vogelnesten; in de Populierenweide (2 nesten geteld).

Voor meerdere soorten en soortgroepen is mogelijk een ontheffing op de Wet natuurbescherming nodig voor de realisatie van de waterharmonica. De genoemde aanvullende onderzoeken wijzen uit voor welke soorten/soortgroepen daadwerkelijk een ontheffing nodig is. Vooralsnog wordt rekening gehouden met een ontheffingsplicht voor vogels met jaarrond beschermde nesten, vleermuizen en de boomarter.

Vanuit de zorgplicht dient naar redelijkheid te worden gezorgd voor zo min mogelijk schade aan wilde planten en dieren, ongeacht de beschermingsstatus. Effecten op de wilde kievitsbloem kunnen, afhankelijk van de te verwachten schade aan de groeiplaats, worden voorkomen door het markeren en vermijden van groeiplaatsen, het gebruik van rijplaten en/of het verplanten van exemplaren naar geschikte groeiplaatsen waar niet wordt gewerkt.

Wij raden aan om de mitigerende maatregelen en de maatregelen vanuit de zorgplicht verder uit te werken in een ecologisch werkprotocol, nadat de aanvullende soortgerichte onderzoeken zijn uitgevoerd.

8.2 Natura 2000

Er worden geen effecten verwacht op de dichtst bij zijnde Natura 2000-gebieden. Het is toch raadzaam om een verkennende AERIUS-berekening uit te voeren voor de realisatiefase. Dit om desgevraagd te bewijzen dat er geen effecten zijn op de dichtst bij zijnde stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.

8.3 NNN

De Rietputten zijn onderdeel van het NNN en bestaan uit moeras en zoete plas. Door de herinrichting blijft het gebied een waardevol moeraskarakter houden. De aantasting is tijdelijk; er is geen sprake van permanente aantasting van kenmerkende waarden. Compensatie is niet nodig.

8.4 Houtopstanden

De kap van houtopstanden in de Populierenweide – circa 6,9 hectare, is meldingsplichtig. Bij de kap dient tevens rekening gehouden te worden met aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten en vaste paar- en verblijfplaatsen van vleermuizen. Deze soortgroepen dienen nader onderzocht te worden voordat de kap mag plaatsvinden, ondanks ontvangst van de melding. Het te kappen areaal dient 1-op-1 gecompenseerd te worden. Er zijn geen kwaliteitstoelagen van toepassing, omdat de te kappen houtopstand geen deel uitmaakt van het NNN.

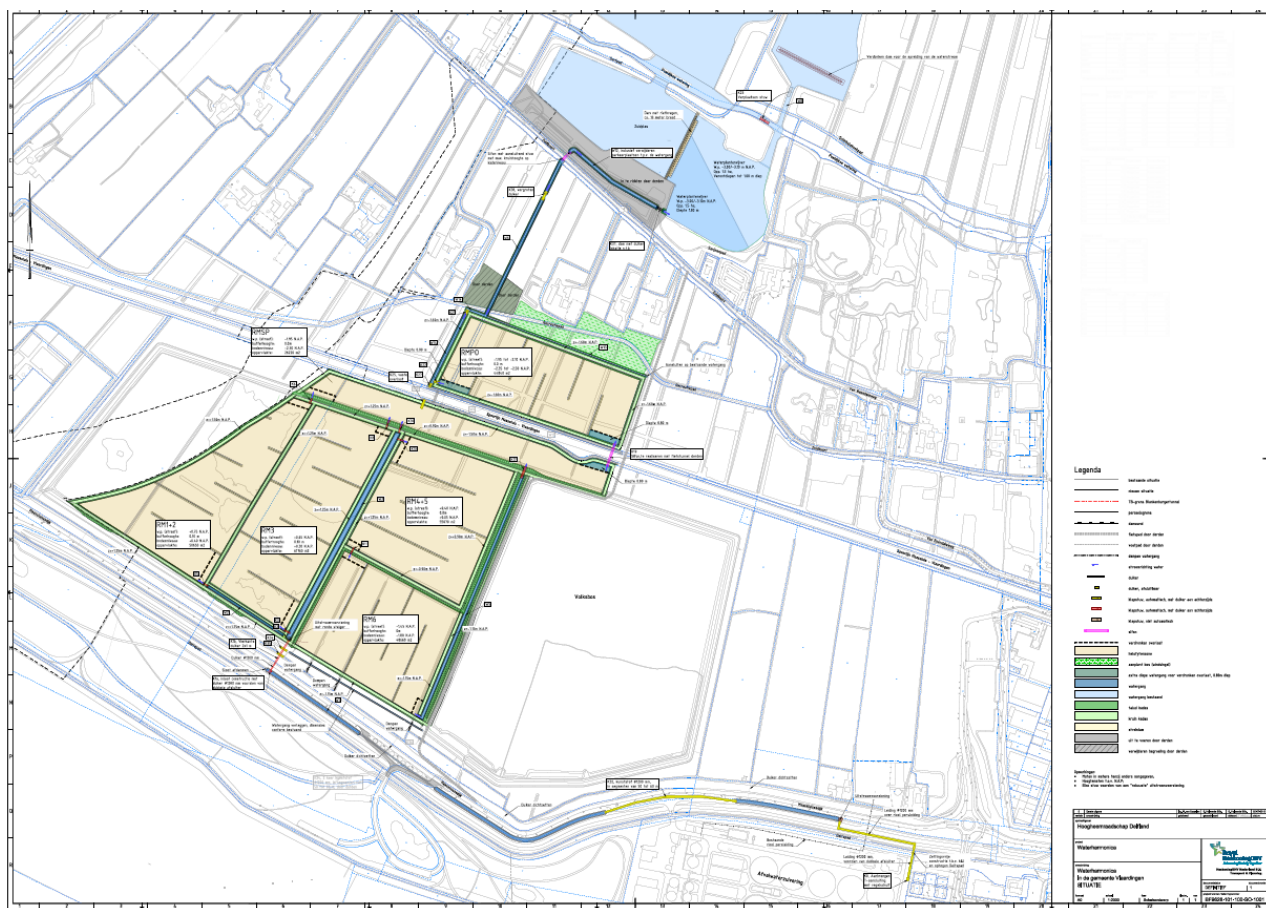
9 Geraadpleegde bronnen & literatuur

- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), reeks van 1-1-2013 t/m 1-2-2018, geraadpleegd op 3 mei 2018;
- www.telmee.nl, NDFF. Reeks van 2010 t/m 2018; geraadpleegd op 24 mei 2018;
- Natuurbeheerplan 2018. 29 augustus 2017, provincie Zuid-Holland;
- Provinciaal blad. 9 november 2016;
- GIS-laag Natura 2000 (landelijk), Ministerie van EL&I - GIS Competence Center, november 2016;
- Kennisdocument Buizerd, juli 2017, Bij12;
- Kennisdocument Grote modderkruiper, juli 2017, Bij12;
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, juli 2017, Bij12;
- Kennisdocument Ruige dwergvleermuis, juli 2017, Bij12;
- Gedragscode Flora en fauna voor waterschappen, Unie van Waterschappen, 2012;
- ESRI, ArcGIS Online. Topografische kaart, geraadpleegd op 3 mei 2018;
- BIJ12; www.bij12.nl. Overzicht grenswaarde-verlagingen, https://www.bij12.nl/onderwerpen/programma-aanpak-stikstof/vergunningen-en-meldingen/overzicht_grenswaarde-_verlagingen, geraadpleegd op 29 mei 2018.
- Gebiedendatabase SynBioSys, Ministerie van Economische Zaken, geraadpleegd op 29 mei 2018;
- Verkennend waterbodemonderzoek Vlaardingen. 21 februari 2018, RPS;
- www.vivara.nl
- Natuurtoets moerasbos Hapert. Maart 2017, Royal HaskoningDHV;
- Natuurtoets anti-vernattingsmaatregelen Poeldonk. Maart 2018, Royal HaskoningDHV;
- Toelichting inrichtingsplan Waterharmonica De Rietputten. 19 september 2016, Witteveen & Bos en Feddes Olthof;
- Broekmeyer, M.E.A., 2005. Effectenindicator Natura 2000-gebieden; achtergronden en verantwoording ecologische randvoorwaarden en storende factoren. Alterra rapport 1375, Alterra, Wageningen.

Bijlagen

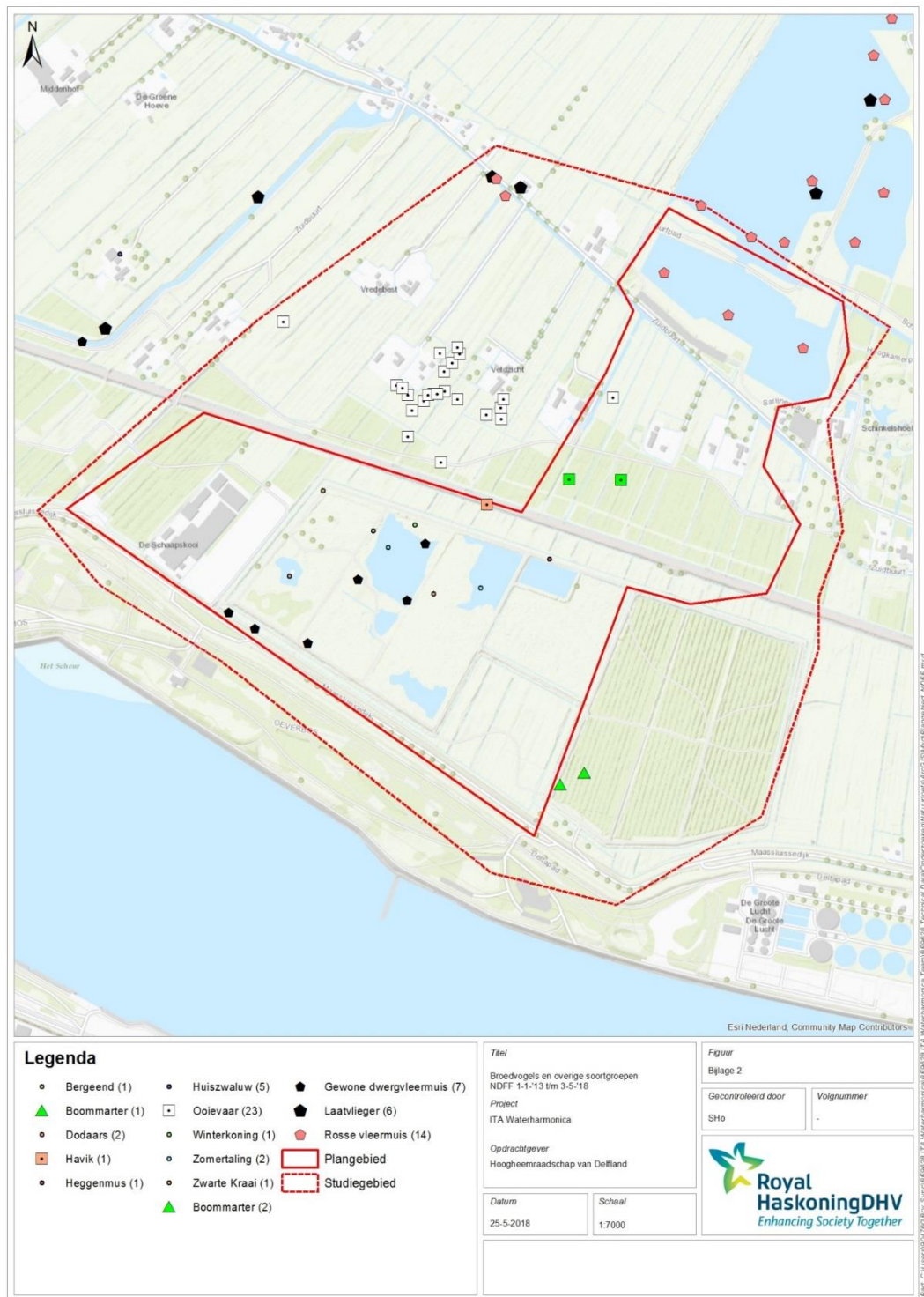
A1 Schetsontwerp Waterharmonica

(Dit betreft een verkleinde weergave van de tekening Schetsontwerp Waterharmonica BF9628-101-100-SO-1001 Situatie (Definitief) van 30 juli 2018, die separaat is opgeleverd aan het Hoogheemraadschap Delfland.)

0	Eerste uitgave	Ing. W. van Cappellen	S. Holwerda BSc.	S. Holwerda BSc.	30-07-2018
revisie	omschrijving	getekend	gecontroleerd	afgekeurd	datum
opdrachtgever Hoogheemraadschap Delfland					
project Waterharmonica					
omschrijving Waterharmonica In de gemeente Vlaardingen SITUATIE					
formaat	schaal	fase	bladnr.	van	documentstatus
A0	1:2000	Schetsontwerp	1	1	DEFINITIEF
projectnummer / tekeningnummer					documentversie
BF9628-101-100-SO-1001					1

A2 Verspreidingsgegevens NDFF

A4 Overzicht houtopstanden Wet natuurbescherming

